

Kedves Testvérek!

Jézus megkeresztelkedésének ünnepén a megkeresztelt ember, a keresztény ember méltóságáról szeretnék szólni, a keresztény ember szabadságáról, a megkeresztelt ember felelősségéről, lehetőségeiről.

Keresztelő János valószínűleg évekig élt a pusztában, előjön a pusztából, és ott, a Jordán mentén meghirdeti a zsidóság számára a bűnbánat keresztségét. A nép elkezd hozzá özönlenni és alámeríti őket a Jordánban, hogy hitük szerint bűneiktől megtisztuljanak és szabadon éljenek. Keresztelő János egy papnak a fia. Tudjuk róla a szentírásból, hogy ő nem lett a hivatalos papi rendnek a tagja. Miközben egy papnak a fia volt, a pusztában élt; ő mai szóval civil vagy egyházi szóval laikus. Ez a civil a Szentlélektől indítatva elmegy a pusztából a Jordánhoz, és meghirdeti a bűnbánat keresztségét. A nép feszülten és izgatottan várakozott, és mentek is oda, hogy hátha talán ő a Messiás. Keresztelő János számára nem volt ismeretlen, mit jelent az, hogy papság, mert az édesapja az volt. Ő kiment a pusztába, és egy remete lett, egy civil volt, és civilként hirdette meg a bűnbánat keresztségét.

Kereszteléskor, többek között megkenjük a megkeresztelt gyermeket szentelt olajjal krizmával, és az imádságunkban azt fejezzük ki, hogy a megkeresztelt személy részesedett Krisztusnak a királyi, főpapi és prófétai küldetéséből. Jézus miközben civil volt, és civil maradt, ezt azért is mondhatjuk, mert a szó hivatalos értelmében az intézményesült hatalomgyakorlás értelmében sosem lett király. Mi mondjuk így, hogy Krisztus Király, mi mondjuk azt, hogy Ő a világmindenség Királya. Az intézményesült hatalomgyakorlás megközelítéséből Jézus sosem volt király. Elítélésekor a gúny tárgya, hogy micsoda király?

De hát nem csak, hogy király nem volt a szó hivatalos értelmében, hanem pap sem. Jézus nem volt a hivatalos papi rendnek a tagja. Hogyha meg kellene neveznünk, hogy Jézus tulajdonképpen ki volt, hogyha a szónak most hivatalos értelmében a kétezer évvel ezelőtti intézményrendszer összefüggésében, hogy Jézus ki is volt? Akkor tulajdonképpen ő egy fölolvadó volt. Mondjuk úgy, hogy egy felolvadó, mert tudott olvasni, akit megkérhettek, hogy jöjjön, olvasson egy kicsit a szent szövegekből. Utána megengedték neki, hogy a hite alapján tanúságot tegyen, hogy ő hogyan élte meg, és hogyan éli meg mindazt, ami azokban a szent szövegekben olvasott. A hivatalos papi rendhez azonban tartozott.

Tudjuk, hogy az ószövetségben létezett az úgynevezett hivatásos prófétáknak az intézménye. Jézus sosem lett hivatásos próféta a szónak intézményesült értelmében. Nem lett udvari próféta. Az udvari próféta, aki Istenre hivatkozik, de azért előtte jól megfontolja, mit gondol az eseményről király, amit meg kellene erősíteni, vagy Istenre hivatkozva elítélni. Nem elsősorban Isten felől, hanem az uralkodó hatalmát megerősítően igyekezzon szólni. Természetesen voltak nem az uralkodónak, hanem a Szövetség Istenének szolgáló próféták is, akiket sokszor üldöztek is ezért.

Jézus tehát a szó intézményesült megközelítése felől nézve nem lett se király, se pap, még csak próféta sem. Milyen érdekes, hogy a civil Jézus, miközben ezeket a szerepeket sosem töltötte be, aközben mi kétezer évvel később méltán azt mondjuk, hogy Krisztus Király, hogy Krisztus a főpapunk, hogy Isten igaz prófétája volt. Hiszen ha van, aki meghirdeti, a Szentlélektől eltelve Isten szándékát, hát ki más, mint a próféta.

Ezért ha azon gondolkozunk, hogy mit is jelent a megkeresztelt ember szabadsága és felelőssége, lehetősége és méltósága, akkor éppen a civil Jézusig jutunk el. A zsidóság mindig várta, és a vallásos zsidók ma is várják a Messiást. Ott a Jordánnál Keresztelő János beszéde és tevékenysége alapján, úgy élik meg az emberek, hogy „A Messiás is velünk van.”. Eközben inkább az történt, hogy Jézus azokkal volt, akik kimentek a Jordán folyóhoz, hogy a bűneiket beismerjék, megbánják, velük volt. Odament pontosan azokhoz szól, akik

elementek azért a Jordán folyóhoz, hogy fölismerjék a saját esendőségüket, és gyarlóságukat. Ezeket megbánva, a szabadságukat, a saját méltóságukat, a saját lehetőségeiket felismerjék. Ennek a megéléséért akarnak keresztkedni a Jordán folyóba, hogy szabaduljanak bűneiktől. Ezzel kifejezve azt, hogy fölismerték a saját szabadságukat, lehetőségüket és méltóságukat. A méltóság akkor is van, ha tökéletlenek vagyunk, és a küldetés akkor is van, ha gyarlók vagyunk.

A bűnbánat elnyerésekor használt szertartás, az alámerülés, szeretnék egy megkülönböztetést tenni. Az alámerülés nem egyenlő az elmerüléssel, nagyon nem ugyanaz. Az ember fenyegeti, hogy ilyen vagy olyan értelemben egyszerűen a hétköznapi dolgai közt elmerüljön. Nem is akarom hosszabban sorolni, hogy az ember mi mindenben el tud elmerülni, miben tud kikészülni, és ez nem azonos az alámerítkezéssel. Jézus alámerítkezik. Mi a különbség az elmerülés és az alámerítkezés között? Mikor az ember alámerítkezik, és nem elmerül valamiben, és onnan följön, hogy új úton induljon el.

Ezért mi, keresztyén emberek is gondolhatjuk azt, hogy az alámerítkezés arról szól, hogy az ember tényleg ilyen-olyan értelemben néha átél valamiféle halálszerű élményt. Alámerítkezünk, és alámerülünk, de Isten azt mondja nekünk: „Állj föl!” De Isten nem csak ezt mondja, hogy „Állj föl!”. Az alámerítkezés és az elmerülés között a különbség az, hogy amikor az ember már-már nem kap levegőt és fuldokol, és szinte elpusztul. Ilyen élménye biztos mindegyikünknek van. „Ha ez tovább folyik, el fogok benne pusztulni, megfulladok.” A különbség az, hogy az ember, aki ott, a víz mélyén, miközben alámerítkezett, átéli azt, hogyha ez tovább így megy, megfulladok, amikor föláll a vízből, jó irányba indul.

Ferenc pápa a remény nem csal meg körlevelében így buzdít bennünket: 9. pontban „Reménnyel tekinteni a jövőbe azt is jelenti, hogy lelkesedéssel teli a világnézetünk, amelyet továbbadunk másoknak.”² Ugyanebben a pontban később így fogalmaz: „Ezért a keresztyén közösség senkinél sem támogatja kevésbé egy olyan reményt adó társadalmi szövetség szükségességét, amely befogadó és ideológia-mentes. Valójában azonban mindenkinek szüksége van arra, hogy életörömét visszanyerje, mert az Isten hasonlatosságára teremtett ember, nem elégedhet meg a túléléssel, vagy az éldegéléssel, hogy alkalmazkodik a jelenhez.

”

A kérdés az, hogy amikor az ember, aki a szó valamilyen értelmében közel került a halálhoz, föláll, hogy Isten felé indul-e el? Nem elég csak fölállni. És ha meg kellene ragadnunk a megkeresztelt ember méltóságát, amikor ránk ragadt a mocsoktól megszabadulunk, és ugyanúgy néha fulladozunk, és ugyanúgy néha nem kapunk levegőt és úgy éljük meg, hogy ebben elpusztulunk. Nemcsak fölállunk, hanem jó irányba indulunk. Tudjátok, hogy a megkeresztelkedés után, ahogy a szentírás ezt hozza, Jézus milyen irányba indult el? Tudjuk pontosan, mert kiment a pusztába, és ott érte őt a megkísértés. A megkísértés, hogy tiéd lehet a hatalom és a dicsőség, és minden.

Jézus nem kizárólag – így mondanám ezt – a hivatalos Istent hirdette meg, az addig oly egyértelmű és világosnak tűnő hivatalos Istent hirdeti meg. Azt a valakit hirdette meg, amikor ő följött a Jordánból, azt mondta neki, hogy „Te az én szeretett fiam vagy.” Egy civil Istent hirdetett meg Jézus. Nem a profi Istent, a hivatalos Istent, a hivatásos Istent, hanem egy civil Istent. Azért, mert az Isten Jézusnak így mondta, hogy „Te az én szeretett fiam vagy.” Rajta keresztül váltunk mi is gyermekeivé.

Mit jelent az, hogy meg vagyunk keresztkelve, annak a méltósága, autonómiája, szabadsága és felelőssége? Az valami olyasmit jelent, hogy egyszer csak nem az a kérdés, hogy ki hivatkozik Istenre, hanem hogy ki az közülünk, akire Isten fog hivatkozni? Mit jelent a jó irány? Hogy meghalljuk azt a küldetésünket, hogy „Élj úgy, hogy elsősorban ne te

hivatkozz rám. Éljen úgy, hogy én hivatkozzak rád!” Akkor beteljesítheted a civil küldetésedet, és megérheted, mit jelent, hogy meg vagy keresztelve. Amen.